

Besluitformulier

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Datum vergadering:	24 februari 2023	
Onderwerp:	Brede toekomstige beschouwing Brandweezorg VrZW Uitwerking fase 1; basis op orde; 1-3 jaar - scenario 1 en 2	
Nummer:	A23.00.6a	
Naam Stellers:	F. Kuntz en J. van Lieshout	
Afdeling:	Brandweezorg	
Vertrouwelijk:	Nee	
Awb-besluit:	Nee	
Doel:	Advisering	
	Besluitvorming	X
	Meningsvormend	
Besproken met:	portefeuillehouder brandweezorg, mevrouw M. van der Weele	

Korte inhoud:

Aanleiding

In een steeds sneller veranderende samenleving staat de brandweer in Nederland voor grote uitdagingen, zo ook de brandweer VrZW. Uitdagingen die om stevige maatregelen vragen en geen uitstel dulden. Terugkerende knelpunten rondom de gegarandeerde beschikbaarheid van voldoende medewerkers maken dat basisbrandweezorg in Zaanstad en specialistische taken in de gehele regio onder druk staan. Deze knelpunten vertalen zich tot het tijdelijk buiten dienst gaan van posten, duikteams en het met steeds grotere moeite kunnen bezetten van de drie redvoertuigen. Hierin speelt het verminderd beschikbaar zijn van vrijwilligers een rol maar ook het stapelen van functies waardoor uiteindelijk de beschikbaarheid afneemt. Deze negatieve ontwikkeling wordt versterkt door de invoering van Bouwsteen 'verplichtend karakter', voortkomend uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie, wat maakt dat vrijwilligers niet meer geconsigneerd of gekazerneerd mogen worden. Dit alles leidt, door grotere bezettingsproblemen, tot hogere opkomsttijden met méér kans op letsel en schade. VrZW wil, samen met inwoners, medewerkers, management en bestuur, inspelen op deze uitdagingen en een toekomstbestendige oplossing bieden.

Bestuurlijke context

Na het dekkingsplan en de uitwerking van de eerste drie stappen van de Brede toekomstige beschouwing Brandweezorg VrZW heeft het AB opdracht gegeven om stap 4 uit te werken in de vorm van een opvolgende fasering: fase 1 én de vervolgfase.

Fase 1; basis op orde; 1-3 jaar is uitgewerkt aan de hand van twee scenario's. De vervolgfase is buiten beschouwing gelaten en volgt op fase 1. Tijdens een bestuurlijk vooroverleg op 1 december 2022 zijn beide scenario's gepresenteerd en toegelicht. In het opvolgende AB van 9 december 2022 zijn geen aanvullende inhoudelijke vragen gesteld of opdrachten verstrekt. Daarop heeft het AB gevraagd om beide scenario's verder uit te werken en ter besluitvorming aan te bieden aan een extra AB op 24 februari 2023.

Fase 1: basis op orde; 1 - 3 jaar	Scenario 1	Scenario 2
basisbrandweezorg Zaanstad-Zuid versterkt	basisbrandweezorg met minimaal 1 TS gegarandeerd (spring)	basisbrandweezorg met minimaal 1 TS gegarandeerd (spring)
RV versterkt	alle redvoertuigen (3) gegarandeerd (spring)	redvoertuig (1) alleen in zuidelijk deel regio gegarandeerd (spring)

WO versterkt	alle waterongevallenvoertuigen (2) gegarandeerd (spring)	waterongevallenvoertuig(1) alleen in zuidelijk deel regio gegarandeerd (spring)
bestuurlijke uitgangspunten	voldoet	voldoet gedeeltelijk
slagkracht	ongewijzigd	ongewijzigd
Bouwsteen 'verplichtend karakter'	voldoet	voldoet niet volledig
benodigd	ca. 46 fte extra	ca. 28 fte extra
toekomstbestendig	volledig	gedeeltelijk
financieel	2024: € 2,5 M 2025: € 4,99 M + 0,12 M verbouwing	2024: € 2,5 M 2025: € 3,04 M + 0,12 M verbouwing

Scenario 1 en 2

De uitwerking van scenario 1 richt zich op het versterken van de basisbrandweezorg in Zaanstad-Zuid en de redvoertuigen en duikteams in de gehele regio. Scenario 2 richt zich, naast het versterken van de basisbrandweezorg in Zaanstad-Zuid, alleen op de redvoertuigen en het duikteam in Zaanstad-Zuid. Hierdoor voldoet scenario 1 aan de opdracht van het AB en is toekomstbestendig. Bijkomend voordeel is dat het op identieke wijze versterken van brandweezorg in Zaanstad en Purmerend de uitwisselbaarheid, flexibiliteit en inzetbaarheid van personeel vergroot; dit komt de kwaliteit van de brandweezorg ten goede. Bij scenario 2 wordt er niet versterkt in Purmerend en Wormerveer waardoor de opkomst van redvoertuigen en waterongevallenvoertuig niet gegarandeerd of - in ieder geval - vertraagd is. Scenario 2 is daarmee een volwaardig scenario maar niet volledig toekomstbestendig en vraagt om tussentijdse aanvullende besluitvorming omdat de wijze van inrichten van brandweezorg in Purmerend en Wormerveer niet volledig voldoet aan Bouwsteen 'verplichtend karakter'.

De financiële onderbouwing is hoofdzakelijk opgebouwd uit personele lasten waarbij het verschil in kosten tussen scenario 1 en 2 komt door het verschil in benodigde extra formatie. Bij scenario 1 en 2 is nog geen rekening gehouden met voordelen zoals: mogelijke bijdrage Rijk m.b.t. bouwsteen 'verplichtend karakter', verminderen consignatie en samenvoegen posten.

Mede vanwege meerjarige onzekerheid binnen het gemeentefonds en de wens van gemeenten om een sluitende begroting aan de provincie te overleggen voor de komende 4 jaar (2024 t/m 2027) is een extra financieel scenario berekend, aanvullend op scenario 1.

Hierbij is wél rekening gehouden met:

1. bijdrage van het Rijk ter compensatie van Bouwsteen 'verplichtend karakter';
2. beëindigen consignatieregeling Zaanstad en Purmerend;
3. fictieve opbrengst gemeente Zaanstad bij verkoop/ontwikkeling van post Botenmakersstraat;
4. uitwerking scenario 1 niet op 31 december 2025 gerealiseerd maar op 31 december 2026.

Extra per gemeente	verdeelsleutel %	2024	2025	2026	2027
Edam-Volendam	9,95%	248.628	332.353	403.325	413.468
Landsmeer	3,02%	75.428	100.828	122.360	125.437
Oostzaan	2,63%	65.750	87.892	106.661	109.343
Purmerend	26,89%	672.263	898.648	1.090.549	1.117.972
Waterland	5,76%	143.883	192.335	233.407	239.276
Wormerland	5,07%	126.805	169.506	205.703	210.876
Zaanstad	46,69%	1.167.243	1.560.311	1.893.506	1.941.121
Totaal	100,00%	2.500.000	3.341.873	4.055.511	4.157.492

Disclaimer.

De vier geconstateerde knelpunten zetten de continuïteit van de brandweezorg onder druk en kunnen niet los van elkaar worden gezien. Daarom staat, ook als de invoering van Bouwsteen 'verplichtend karakter' niet door gaat, VrZW samen met de gemeenten aan de lat om de overige drie knelpunten op te lossen om zo de brandweezorg in Zaanstreek-Waterland toekomstbestendig te maken.

Voor de kostentoerekening per gemeente is gebruik gemaakt van het Implementatieplan Bouwsteen 'verplichtend karakter', versie 0.9, 25 november 2022 (status: concept en vertrouwelijk). Hierdoor is gerekend met de meest actuele gegevens. Landelijk heeft Bouwsteen 'verplichtend karakter' impact op 4.337 vrijwilligers; voor Zaanstreek-Waterland op 143 vrijwilligers. De landelijk berekende structurele meerkosten van € 30.921.700 uit het Implementatieplan verrekend met de factor 143/4337 komt op een bijdrage voor Zaanstreek-Waterland van € 1.019.553,40. Het is aannemelijk dat de structurele bijdrage van het Rijk, bij positieve besluitvorming over Bouwsteen 'verplichtend karakter', niet hoger zal zijn dan dit bedrag.

Er is echter nog geen definitieve besluitvorming over Bouwsteen 'verplichtend karakter' waardoor de structurele bijdrage van het Rijk ter compensatie van de invoering nog onzeker is.

Advies

VrZW wil inspelen op de geschetste uitdagingen en een toekomstbestendige oplossing bieden. De uitdagingen zijn daarbij groot. Met de huidige krappe arbeidsmarkt zal het veel inspanning vragen om voldoende gekwalificeerd brandweerpersoneel te vinden; alle regio's zijn aan het werven en VrZW moet mee in deze beweging. Gezien de noodzaak om toekomstbestendige maatregelen te nemen, rekening houdend met de krappe arbeidsmarkt en kijkend naar de twee uitgewerkte scenario's komt VrZW tot het advies om te kiezen voor **scenario 1**. Scenario 1 is volledig toekomstbestendig (voor fase 1; basis op orde; 1-3 jaar), voldoet volledig aan Bouwsteen 'verplichtend karakter' én aan alle bestuurlijke uitgangspunten. Scenario 2 is niet volledig toekomstbestendig, de continuïteit van redvoertuigen en duikteams is niet gegarandeerd.

In praktijk betekent dit dat wanneer het AB het advies van VrZW opvolgt en voor scenario 1 kiest er gefaseerd ingegroeid zal worden via scenario 2 (prioriteren op Zaanstad) en dat scenario 1 uiterlijk op 31 december 2026 (in plaats van 31 december 2025) geïmplementeerd is. Tussentijds zal periodiek over de voortgang worden gerapporteerd. Met de keuze voor scenario 1 wordt dan een duidelijke stip op de horizon gesteld en is de Brandweertzorg VrZW toekomstbestendig.

Voorstel:

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- De notitie 'Uitwerking fase 1: basis op orde; 1-3 jaar - scenario 1 en 2' vast te stellen;
- VrZW opdracht te geven **scenario 1** gefaseerd via scenario 2 te implementeren voor 31 december 2026 en periodiek te rapporteren over de voortgang
- VrZW op te dragen de financiële gevolgen van dit besluit te verwerken in de ontwerpbegroting 2024.

Advies Veiligheidsdirectie:	-
Advies Dagelijks Bestuur:	24 februari 2023 betreft een extra AB zonder voorafgaand DB
Personele gevolgen:	Scenario 1: reorganisatie en uitbreiding fte Scenario 2: reorganisatie en uitbreiding fte
Financiële gevolgen:	<p><u>Scenario 1:</u> 2024: € 2,5 M (Kaderbrief 2024) 2025: € 4,99 M + € 0,12 M voor verbouwing Pr. Bernhardplein</p> <p><u>Scenario 2:</u> 2024: € 2,5 M (Kaderbrief 2024) 2025: € 3,04 M + € 0,12 M voor verbouwing Pr. Bernhardplein</p> <p>Voor scenario 1 en 2 is nog <u>geen</u> rekening gehouden met voordelen zoals: mogelijke bijdrage Rijk m.b.t. bouwsteen 'verplichtend karakter', verminderen consignatie en samenvoegen posten.</p> <p><u>Extra financieel scenario:</u> 2024: € 2,5 M (Kaderbrief 2024) incl. verbouwing 2025: € 3,34 M incl. verbouwing 2026: € 4,06 M incl. verbouwing 2027: € 4,16 M incl. verbouwing</p>

	<i>Voor het extra financieel scenario is <u>wel</u> rekening gehouden met de bijdrage van het Rijk ter compensatie van Bouwsteen 'verplichtend karakter', het beëindigen van de consignatieregeling Zaanstad en Purmerend, een fictieve opbrengst voor de gemeente Zaanstad bij verkoop/ontwikkeling van post Botenmakersstraat en de optie om de uitwerking scenario 1 niet op 31 december 2025 te realiseren maar op 31 december 2026 verwerkt.</i>
Verhouding met ander beleid:	Beleidsplan VrZW 2021-2024 Risicoprofiel 2021-2024 Dekkingsplan 2022-2025 Brede toekomstige beschouwing Brandweezorg VrZW
Besluit:	

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
in de vergadering van 24 februari 2023.
namens deze,

voorzitter,
J. Hamming

secretaris,
S. van den Broek